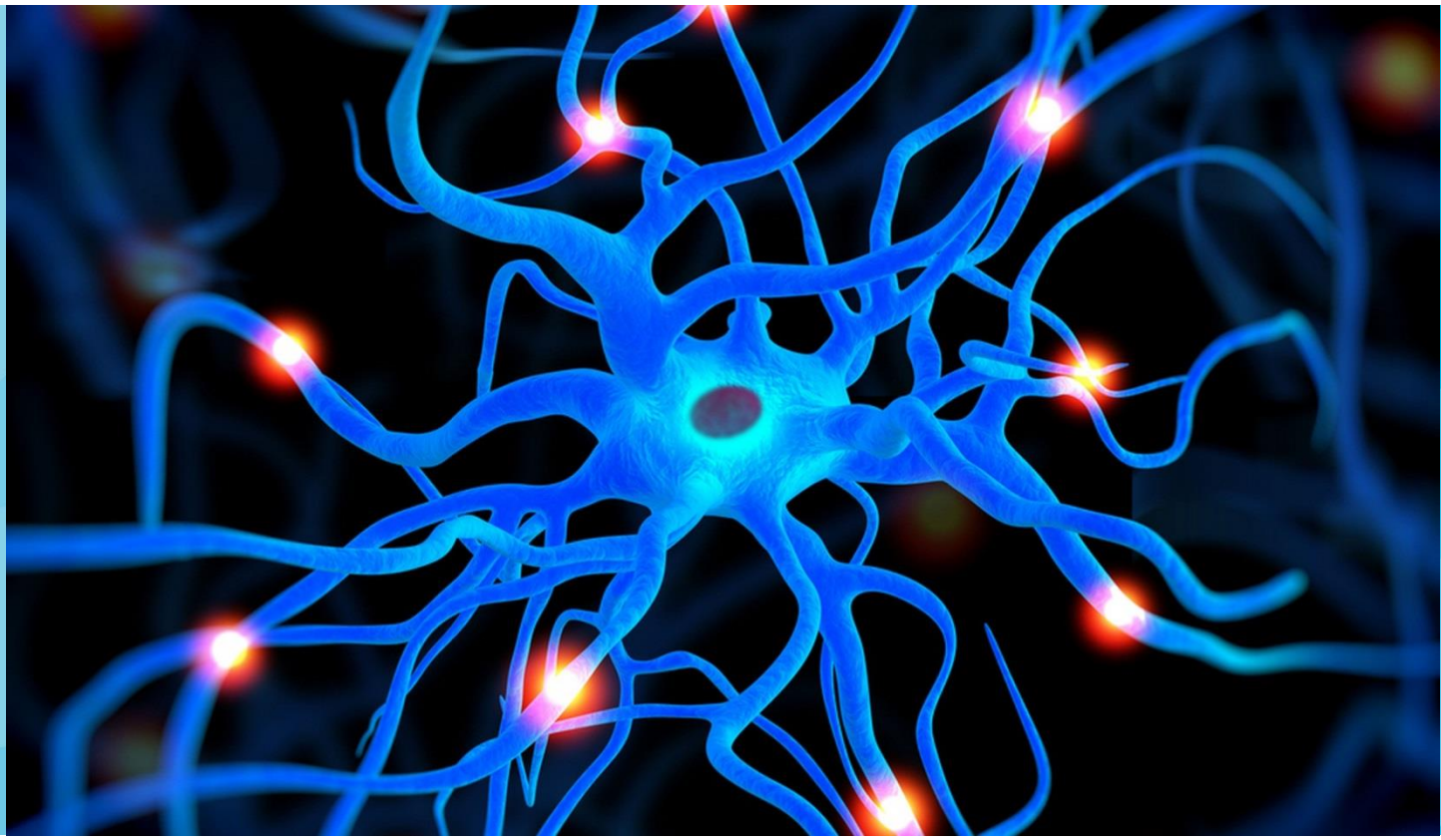

Patiënteninformatie

Behandeling van het ganglion Stellatum (proefblok en (P)RF)

az turnhout

Inhoud

Inhoud 2
Inleiding 3
Omschrijving en doel van de behandeling 3
Voorbereiding op de behandeling 4
Verloop van de behandeling 5
Verloop na de behandeling 6
Neveneffecten en complicaties 6
Voornaamste neveneffect: Horner 7
Andere neveneffecten / complicaties (uiterst zeldzaam) 7
Epilepsieaanval 7
Pneumothorax (klaplong) 7
Phrenicus-paralyse 7
(Gepulseerde) radiofrequente behandeling (P)RF 8
Röntgenstralen bij interventionele procedures 9
Kostprijs 9
Tot slot 10
Wie contacteren bij vragen / problemen? 10
Persoonlijke notities/ vragen 11

Meer info op www.azturnhout.be/pijncentrum

Inleiding

Deze brochure biedt u de nodige informatie over de behandeling van het ganglion stellatum. U leest hierin meer over de behandeling zelf en eventuele nazorg van de behandeling. Het is onmogelijk om in deze brochure alle details voor elke situatie te beschrijven. Aarzel daarom niet om zo nodig bijkomende vragen te stellen aan uw arts of verpleegkundige.

Gelieve deze brochure mee te brengen als u naar het ziekenhuis komt en begeleiding te voorzien 1 uur na de behandeling.

Omschrijving en doel van de behandeling

Samen met uw doorverwijzend arts en/of de specialist van het pijncentrum heeft u besloten om over te gaan tot behandeling van het ganglion (zenuwknoop) stellatum. Deze zenuwknoop ligt in de hals, aan de voorzijde van de nekwervels (C6-C7-D1) en dit aan beide kanten. Het is een zenuwknoop van het autonoom, sympatisch zenuwstelsel.

We behandelen het ganglion stellatum als we vermoeden dat het ‘uitschakelen’ van deze zenuwknoop uw pijnklacht duidelijk zou kunnen verminderen.

Per sessie behandelen we één zijde (links of rechts). Dikwijls plannen we een reeks van 2 tot 3, telkens met 2-3 weken tussen.

Indicaties

- Sympatische pijn van de bovenste ledematen zoals CRPS (Chronic Regional Pain Syndrome), vroeger ook Südeck of algoneurodystrofie genoemd.
- Andere pijnsyndromen, die gepaard gaan met verkleuring, zwelling, en koud aanvoelen van het bovenste lidmaat.
- Slechte doorbloeding van het bovenste lidmaat.
- Pijn door zona in de nek en het bovenste lidmaat.
- Overmatig zweten ter hoogte van de handen.
- Vapeurs bij menopauze.

Gelieve ons tijdig te verwittigen als:

- u zwanger bent (we mogen dan geen röntgenstralen gebruiken)
- u bloedverdunners neemt
- u allergisch bent aan contraststoffen, lokale verdoving, ontsmettingsmiddelen of pleisters
- u uw afspraak niet kan nakomen
- u een pacemaker of defibrillator (ICD) heeft.

Wat moet u meebrengen?

- De verwijsbrief van de arts met de door u ingevulde en ondertekende achterzijde
- Een lijst van alle medicatie die u neemt
- Protocol van MRI / CT- of andere scan indien genomen in een ander ziekenhuis dan AZ Turnhout.

Voorbereiding op de behandeling

Deze behandeling gebeurt tijdens een **dagopname in het pijncentrum**.

- U krijgt een zetelbed toegewezen en een operatieschortje om aan te doen. Uw ondergoed mag u aanhouden.
- U mag op voorhand eten en drinken, u hoeft niet nuchter te zijn.
- We brengen op voorhand een infuus aan. Dit dient voor de veiligheid.
- We meten de temperatuur van beide bovenste ledematen voor en na de proefbehandeling.

Deze procedure gebeurt onder een **plaatselijke verdoving**. We voeren de behandeling uit in de behandelingszaal van het interventioneel pijncentrum.

We vragen u om op de rug te gaan liggen op de behandeltafel. We letten er op dat u op een comfortabele manier kan liggen. We volgen ww hartslag en het zuurstofgehalte in het bloed op een monitor. Met röntgendoorlichting en/of echografie brengen we de nekwervelkolom in beeld. We ontsmetten de huid, dit kan wat koud aanvoelen.

Het is heel belangrijk dat u tijdens de hele procedure **stil blijft liggen.** Wanneer u zich niet comfortabel voelt, u niet op een aangename manier op de behandelingstafel ligt of wanneer u zich zorgen maakt over iets, mag u dat steeds melden. Wij zullen er alles aan doen om het u zo aangenaam mogelijk te maken.

Verloop van de behandeling

Tijdens deze procedure verdoven we de zenuwknoop (het ganglion stellatum) door er een kleine hoeveelheid van een lokaal verdovend product omheen te injecteren. Dit gebeurt door heel precies de punt van de naald onder geleide van röntgenstralen (of onder echogeleide) tot vlak bij deze zenuwknoop te brengen.

We gebruiken dikwijls een kleine hoeveelheid contrastvloeistof om aan te tonen dat de naald correct gepositioneerd is.

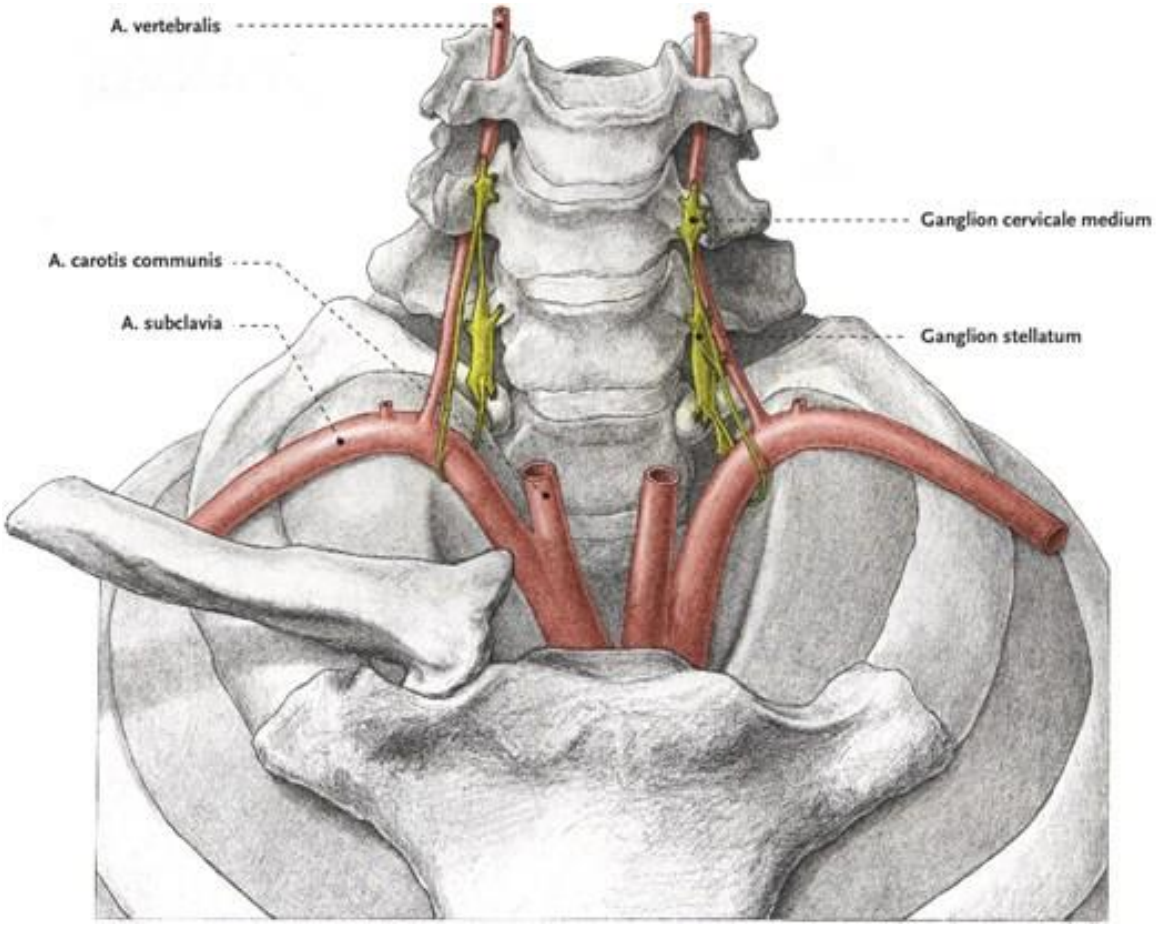

Verloop na de behandeling

Na de behandeling gaat u naar de dagzaal. Daar kan u even bekomen, iets drinken of eten. Wel voorzichtig, want u kunt eventueel wat slikproblemen ondervinden onmiddellijk na de punctie.

Tijdens de eerste 24 uur na de procedure mag u niet zelf een voertuig (of machine) besturen. U mag wel met het openbaar vervoer komen.

Omdat het hier om een **diagnostische procedure gaat, is het heel belangrijk dat u tijdens de eerste uren na deze procedure goed evalueert of de pijnklachten hiermee beter zijn**. Een tijdelijke maar belangrijke vermindering van uw klachten na deze infiltratie betekent dat deze infiltratie positief was. Dan kunnen we een verdere behandeling met een langduriger resultaat plannen. Hier gaat het dan om een (gepulseerde) radiofrequente (RF) behandeling van deze zenuwknoop.

Gelieve 3 tot 4 weken na de behandeling het “registratieformulier na pijnbehandeling” in te vullen en te bezorgen aan het onthaal van het ziekenhuis ofwel op te sturen naar: Pijncentrum AZ Turnhout, Steenweg op Merksplas 44, 2300 Turnhout.

Neveneffecten en complicaties

Deze ingreep is nagenoeg zonder complicaties.

Theoretisch gezien zijn de mogelijke complicaties van elke procedure:

- Bloeduitstorting (hematoom)
- Infectie
- Allergische reactie op één van de toegediende producten of ontsmettingsmiddelen
- Tijdelijke krachtsvermindering is een mogelijk bijverschijnsel door overloop van de verdovende stof naar de zenuwen van de arm
- Beschadiging van de zenuwstructuren rondom

Om die reden volgen we een streng beleid naar de inname van bloedverdunners, werken we onder strikt steriele condities (ontsmetting, handschoenen, afdekdoek,…) en plaatsen we de naalden heel nauwkeurig onder röntgendoorlichting of onder echogeleide.

Voornaamste neveneffect: Horner

Wat artsen regelmatig zien bij dergelijke infiltratie en dus eigenlijk nog tot de normale gang van zaken beschouwd wordt, zijn volgende symptomen:

- Heesheid
- Neervallen ooglid (ptosis)
- Kleine pupil (miosis)
- Neusverstopping
- Temperatuurstijging in de arm

Deze symptomen kunnen 4 tot 6 uur na de infiltratie blijven duren. Ze kunnen geen kwaad en zullen ook spontaan terug verdwijnen.

Andere neveneffecten / complicaties (uiterst zeldzaam)

Epilepsieaanval

Als er accidenteel in een bloedvat ingespoten wordt, kunt u een epilepsieaanval krijgen. Aangezien we de procedure onder radioscopie en met contrast uitvoeren is de kans hier toe uiterst klein.

Pneumothorax (klaplong)

Als er accidenteel in de long geprikt wordt, kunt u een klaplong krijgen. U herkent dit door hoesten, pijn op de borst en/of kortademigheid enkele uren na de behandeling. Als u hiervan last krijgt, dient er zo snel mogelijk een longfoto gemaakt te worden, via de huisarts of via de dienst spoedgevallen. Verdere behandeling door chirurgisch plaatsen van een thoraxdrain kan dan nodig zijn.

De kans tot deze complicatie is uiterst klein. Zeker als de procedure, zoals bij ons, onder röntgendoorlichting of echogeleid uitgevoerd wordt.

Phrenicus-paralyse

De zenuw, die het middenrif bezenuwt kan (tijdelijk) uitgeschakeld zijn, waardoor het middenrif tijdelijk hoog blijft staan. Dit kan eventueel het gevoel geven dat u minder goed kunt ademen.

Dit is ook een tijdelijk fenomeen en komt zelden voor.

(Gepulseerde) radiofrequente behandeling (P)RF

Als de proefbehandeling tijdelijke verbetering geeft van de pijn kunnen we samen beslissen om deze zenuwen verder te behandelen door middel van PRF of RF. Hiermee bekomen we een langdurig effect.

Deze verdere behandelingen gebeuren op ongeveer dezelfde manier als het proefblok, maar zijn langduriger. Daarom doen we dit dikwijls onder sedatie (een ‘roesje’) om uw comfort te verhogen.

Heel precies brengt de arts de punt van de naald onder geleide van röntgenstralen (of onder echogeleide) tot vlak bij deze zenuwknoop. Door deze naald plaatsen we een electrode. De arts controleert door stimulatie of hij de grote zenuwstructuren in de nek vermeden heeft. U kunt tijdens de stimulatie eventueel wat vage prikkeling in de nek en de schouder voelen.

Een **PRF (gepulseerde radiofrequente) behandeling** op een zenuw kan er voor zorgen dat die zenuw van gedrag verandert. Het gevolg is dan een vermindering van de pijngeleiding over de betrokken zenuw. Bij een gepulseerde radiofrequente behandeling wordt stroom met kleine stootjes tegelijk gegeven. Daardoor zal de temperatuur ter hoogte van de zenuw niet hoger oplopen dan 42°C, dit wordt nauwkeurig opgevolgd tijdens de behandeling. Hierdoor ontstaat er geen zenuwschade maar verandert het gedrag van de zenuw. Door een gepulseerde radiofrequente stroombehandeling kan uw pijn gedurende een langere periode verminderen.

Een **RF (radiofrequente) behandeling** betekent dat de zenuwen verwarmd worden tot 80°C. Op deze manier treedt er een letsel op van deze zenuwen. Zo kunnen deze zenuwen minder tot geen pijnprikkels meer doorgeleiden via het ruggenmerg naar de hersenen toe.

Het effect van deze behandeling kan soms 6 tot 8 weken op zich laten wachten. U dient dus geduld te hebben.

Bij deze procedure zijn dezelfde bijwerkingen mogelijk als bij de proefblokkade.

Röntgenstralen bij interventionele procedures

Tijdens de behandeling gebruiken we beeldvorming met röntgenstralen. De hoeveelheid straling hangt af van de moeilijkheidsgraad van de procedure.

De hoeveelheid röntgenstralen die we gebruiken bij behandelingen in de pijnkliniek is zo klein dat de kans op schadelijke effecten heel laag is, ook als u meerdere behandelingen hebt ondergaan.

Meer informatie over Röntgenstralen kan u vinden op de website van medische beeldvorming van ons ziekenhuis op: www.azturnhout.be/straling.

Als u nog vragen heeft over de procedure of over Röntgenstralen, twijfel dan niet om uw arts hierover aan te spreken.

Kostprijs

Onze pijnartsen zijn geconventioneerd en gebruiken de door het RIZIV erkende tarieven. Uitzonderingen hierop zijn bepaalde behandelingen waarvoor nog geen RIZIV-nomenclatuur bestaat (bepaalde behandelingen onder echogeleide). Als dit op u van toepassing zou zijn, zullen we dit op voorhand met u besprrken en vragen we uw toestemming hiervoor.

Een indicatie van de kostprijs van een behandeling op het pijncentrum kan u steeds opvragen aan het secretariaat.

Geldigheidstermijnen van proef-infiltraties kunnen wijzigen. Bij het maken van afspraken kijken wij steeds na of je in aanmerking komt voor terugbetaling.

Tot slot

Hebt u na het lezen van deze brochure nog vragen of opmerkingen, dan kunt u terecht bij de behandelende arts of verpleegkundige.

Wij hopen van harte dat deze brochure u wegwijs heeft gemaakt in het verloop en de nabehandeling van het ganglion stellatum.

Voor uw patiëntenrechten kan u terecht op www.patientrights.be.

Wie contacteren bij vragen / problemen?

Secretariaat pijncentrum, Route E61
Campus Sint-Jozef
Steenweg op Merksplas 44
2300 Turnhout
☎ 014 44 42 71

Meer informatie betreffende de ingrepen en informed consent, kan u terugvinden op onze website: www.azturnhout.be/pijncentrum.

Bij dringende problemen ’s nachts of in het weekend, kan u zich richten tot de dienst spoedgevallen die dan eventueel doorverbindt met de dienst anesthesie.

Persoonlijke notities/ vragen

Indien u vragen of opmerkingen hebt, kunt u die hier noteren. Zo hebt u ze altijd bij de hand bij een gesprek met uw arts of verpleegkundige.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

AZ Turnhout vzw
www.azturnhout.be
info@azturnhout.be

Blijf op de hoogte via www.facebook.com/azturnhout

Campus Sint-Jozef
Steenweg op Merksplas 44
2300 Turnhout
014 40 60 11

Campus Sint-Elisabeth
Rubensstraat 166
2300 Turnhout
014 40 60 11

V.U. : Jo Leysen • gedelegeerd bestuurder AZ Turnhout vzw (vertegenwoordiger Eleyas bv)
• Steenweg op Merksplas 44 • 2300 Turnhout